

P10_TA(2024)0007

Sprzeciw wobec aktu wykonawczego: najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości cyprokonazolu

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 września 2024 r. w sprawie projektu rozporządzenia Komisji zmieniającego załączniki II i III do rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości cyprokonazolu i spirodiklofenu w określonych produktach oraz na ich powierzchni (D091952/05 – 2024/2759(RPS))

(C/2024/7210)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt rozporządzenia Komisji zmieniającego załączniki II i III do rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości cyprokonazolu i spirodiklofenu w określonych produktach oraz na ich powierzchni (D091952/05),
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniające dyrektywę Rady 91/414/EWG⁽¹⁾, w szczególności jego art. 14 ust. 1 lit. a) i art. 49 ust. 2,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywę Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG⁽²⁾, w szczególności jego art. 4 ust. 1, art. 4 ust. 2 akapit pierwszy lit. a) oraz pkt 3.6.4 załącznika II,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności⁽³⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 1,
- uwzględniając art. 11, 13, 168 i 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając uzasadnioną opinię Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) z dnia 19 lutego 2021 r. opublikowaną dnia 22 marca 2021 r.⁽⁴⁾,
- uwzględniając wnioski EFSA z wzajemnej weryfikacji oceny ryzyka stwarzanego przez pestycydy z dnia 8 listopada 2010 r., opublikowane w dniu 25 listopada 2010 r.⁽⁵⁾,
- uwzględniając opinię przyjętą przez Komitet ds. Oceny Ryzyka (RAC) Europejskiej Agencji Chemikaliów w dniu 11 września 2015 r.⁽⁶⁾,
- uwzględniając art. 5a ust. 3 lit. b) i art. 5a ust. 5 decyzji Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającej warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji⁽⁷⁾,
- uwzględniając art. 115 ust. 2 i 3 oraz ust. 4 lit. c) Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. L 70 z 16.3.2005, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1.

⁽⁴⁾ Uzasadniona opinia EFSA dotycząca przeglądu najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości dla cyprokonazolu zgodnie z art. 12 rozporządzenia (WE) nr 396/2005, Dziennik EFSA 2021;19(3):e06483, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6483>.

⁽⁵⁾ Wnioski EFSA z recenzji oceny ryzyka stwarzanego przez pestycydy, dotyczącej substancji czynnej cyprokonazol, Dziennik EFSA 2010;8(11):1897, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2010.1897>.

⁽⁶⁾ Opinia Komitetu ds. Oceny Ryzyka (RAC) w sprawie zharmonizowanej klasyfikacji i oznakowania cyprokonazolu (ISO) na szczeblu UE; (2RS,3RS;2RS,3SR)-2-(4-chlorofenyl)-3-cyklopropyl-1-(1H-1,2,4-triazol-1-yl)butan-2-ol, <https://echa.europa.eu/documents/10162/6d98baeb-24aa-a683-28ec-d8adabee5461>.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
- A. mając na uwadze, że jednym z głównych postulatów rolników protestujących w pierwszej połowie 2024 r. było sprawiedliwe i równe traktowanie produktów przywożonych z państw trzecich, które powinny być zgodne z tymi samymi normami co produkty wytwarzane w Unii;
- B. mając na uwadze, że przyjęcie projektu rozporządzenia Komisji oznaczałoby, że do Unii będzie można wciąż przywozić produkty niezgodne z normami, których przestrzegają unijni rolnicy;
- C. mając na uwadze, że postawiłoby to unijnych rolników w niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej;
- D. mając na uwadze, że cyprokonazol jest fungicydem z klasy azoli, stosowanym głównie w uprawach zbóż, kawy, buraków cukrowych, jabłek i winogron oraz orzeszków ziemnych;
- E. mając na uwadze, że zatwierdzenie substancji czynnej cyprokonazol wygasło w dniu 31 maja 2021 r.; mając na uwadze, że we wrześniu 2018 r. złożono wniosek o przedłużenie, ale wycofano go w grudniu 2018 r.; mając na uwadze, że wszystkie zezwolenia dotyczące środków ochrony roślin zawierających cyprokonazol zostały cofnięte;
- F. mając na uwadze, że cyprokonazol jest sklasyfikowany zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 ⁽⁸⁾ jako substancja działająca szkodliwie na rozrodczość kategorii 1B, działająca toksycznie po połknięciu (toksyczność ostra 3), działająca toksycznie na wątrobę (STOT RE 2), a także działająca bardzo toksycznie na organizmy wodne (toksyczność ostra 1) i działająca bardzo toksycznie na organizmy wodne i powodująca długotrwałe skutki (substancja przewlekle toksyczna dla organizmów wodnych kategorii 1) ⁽⁹⁾;
- G. mając na uwadze, że cyprokonazol należy do triazolowej grupy inhibitorów biosyntezy ergosterolu, a zatem może powodować zaburzenia funkcjonowania układu hormonalnego ⁽¹⁰⁾; mając na uwadze, że jego potencjał zaburzenia funkcjonowania układu hormonalnego nie został oceniony przez EFSA zgodnie z naukowymi kryteriami określania właściwości zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego określonymi w rozporządzeniu Komisji (UE) 2018/605 ⁽¹¹⁾, które ma zastosowanie od dnia 10 listopada 2018 r.; mając na uwadze, że zaburzenia funkcjonowania układu hormonalnego często występują przy niskich dawkach, a substancje zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego często nie mają bezpiecznego progu ⁽¹²⁾;
- H. mając na uwadze, że w coraz większej liczbie publikacji podkreśla się, że fungicydy azolowe stanowią istotne źródło coraz częstszego występowania oporności środowiskowej na *Aspergillus spp* ⁽¹³⁾; mając na uwadze, że Komisja zwróciła się do EFSA o ocenę wpływu stosowania fungicydów azolowych, innych niż leki stosowane u ludzi, na rozwój opornych na azole *Aspergillus spp*; mając na uwadze, że sprawozdanie naukowe, o które się zwrócono, nie zostało jeszcze opublikowane i oczekuje się, że zostanie ukończone dopiero w grudniu 2024 r. ⁽¹⁴⁾;
- I. mając na uwadze, że w związku z tym należy usunąć istniejące najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości (NDP) określone dla cyprokonazolu w załączniku II do rozporządzenia (WE) nr 396/2005 zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia, zgodnie z którym Komisja usuwa NDP określone w załącznikach II i III do tego rozporządzenia do wartości wzorcowej 0,01 mg/kg lub odpowiedniej granicy oznaczalności bez zwracania się o opinię EFSA w odniesieniu do substancji czynnej, jeżeli jej zezwolenie zostało cofnięte;
- J. mając na uwadze, że w projekcie rozporządzenia Komisja proponuje jednak utrzymanie NDP dla dużej ilości produktów (zboża, nasiona, mięso, wątroba i nerki) powyżej odpowiedniej granicy oznaczalności lub domyślnej wartości NDP wynoszącej 0,01 mg/kg w oparciu o NDP ustanowione przez Komisję Kodeksu Żywnościowego (CXL);

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz.U. L 353 z 31.12.2008, s. 1).

⁽⁹⁾ <https://www.echa.europa.eu/substance-information/-/substanceinfo/100.130.443>.

⁽¹⁰⁾ Wnioski EFSA w sprawie wzajemnego przeglądu dotyczącego pestycydów z dnia 8 listopada 2010 r.; Draskau, M.K., i Svengen, T., „Azole Fungicides and Their Endocrine Disrupting Properties: Perspectives on Sex Hormone-Dependent Reproductive Development” [Fungicydy azolowe i ich właściwości zaburzające gospodarkę hormonalną: perspektywy rozwoju reprodukcyjnego zależnego od hormonów płciowych], *Frontiers in Toxicology* 2022, 4:883254, <https://doi.org/10.3389/ftox.202.883254>.

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2018/605 z dnia 19 kwietnia 2018 r. zmieniające załącznik II do rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 poprzez ustanowienie naukowych kryteriów określania właściwości zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego (Dz.U. L 101 z 20.4.2018, s. 33).

⁽¹²⁾ Sprawozdanie naukowe grupy zadaniowej EFSA ds. substancji endokrynnie czynnych, *Dziennik EFSA* 2010;8(11):1932, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2010.1932>.

⁽¹³⁾ Zhang, J., Jimenez, L.L., Snelders, E., Debets, A.J.M., Rietveld, A.G., Zwaan, B.J., Verweij, P.E., Schoustra, S.E., „Dynamics of *Aspergillus fumigatus* in Azole Fungicide-Containing Plant Waste in the Netherlands (2016-2017)” [Dynamika *Aspergillus fumigatus* w odpadach roślinnych zawierających fungicydy azolowe w Holandii (2016-2017)], *Applied and Environmental Microbiology* 2021, 87:e02295-20, <https://doi.org/10.1128/AEM.02295-20>; Duński Komitet ds. Środowiska i Żywności na temat oporności na azole, <https://www.ft.dk/samling/20181/almdel/MOF/bilag/407/2016336.pdf>; Snelders, E., Camps, S.M.T., Karawajczyk, A., Schaftenaar, G., Kema, G.H.J., van der Lee, H.A., i in., „Triazole Fungicides Can Induce Cross-Resistance to Medical Triazoles in *Aspergillus fumigatus*” [Fungicydy triazolowe mogą wywoływać odporność krzyżową na triazole medyczne u *Aspergillus fumigatus*]. *PLoS ONE* 2012, 7(3): e31801. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0031801>.

⁽¹⁴⁾ <https://open.efsa.europa.eu/question/EFSA-Q-2022-00040>.

- K. mając na uwadze, że Komisja proponuje ustalenie NDP na poziomie CXL dla grochu (bez strąków), fasoli, grochu, jęczmienia, gryki zwyczajnej i pozostałych zbóż rzekomych, kukurydzy, prosa zwyczajnego, owsa, żyta, pszenicy, ziaren kawy i korzeni buraka cukrowego, mięśni i tłuszczu świń, bydła, owiec, kóz i koni oraz mięśni, tłuszczu i wątroby drobiu, mleka bydła, owiec, kóz i koni oraz jaj ptasich; mając na uwadze, że oznacza to, iż NDP dla wątroby i nerek świń, bydła, owiec, kóz i koni zostaną utrzymane na dotychczasowym poziomie 0,5 mg/kg, dla nasion rzepaku na poziomie 0,4 mg/kg, a dla soi na poziomie 0,07 mg/kg; mając na uwadze, że dla wszystkich innych produktów, dla których nie ma CXL ani tolerancji importowych, NDP są obniżone do limitów oznaczania dla poszczególnych produktów, wahających się od 0,01 do 0,05 mg/kg;
- L. mając na uwadze, że w 2024 r. Komisja obniżyła NDP dla tiakloprydu, substancji czynnej sklasyfikowanej jako działająca szkodliwie na rozrodczość kategorii 1B, do odpowiedniej granicy oznaczalności, argumentując, że „w oczekiwaniu na tę dodatkową ocenę ryzyka [dotyczącą zaburzeń funkcjonowania układu hormonalnego] przeprowadzoną przez Urząd oraz biorąc pod uwagę dostępne istotne informacje dotyczące potencjalnie szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi, należy tymczasowo obniżyć NDP ... [dla tych produktów]”⁽¹³⁾;
- M. mając na uwadze, że zgodnie z motywem 5 rozporządzenia (WE) nr 396/2005 pozostałości nie powinny występować w ilościach, które stanowią niedopuszczalne ryzyko dla ludzi oraz, w stosownych przypadkach, dla zwierząt;
- N. mając na uwadze, że zgodnie z art. 4 ust. 2 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 pozostałości środków ochrony roślin nie mogą mieć szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi, w tym grup szczególnie wrażliwych, lub na zdrowie zwierząt, z uwzględnieniem znanego wpływu w postaci kumulacji w organizmie i działania synergicznego; mając na uwadze, że zgodnie z pkt 3.6.4 załącznika II do tego rozporządzenia substancja czynna sklasyfikowana na mocy rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 jako działająca toksycznie na rozrodczość kategorii 1A lub 1B nie może zostać zatwierdzona, chyba że „pozostałości substancji czynnej [...] w żywności lub paszach nie przekraczają wartości wzorcowej określonej zgodnie z art. 18 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 396/2005”; mając na uwadze, że w art. 18 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 396/2005 wartość wzorcową ustalono na poziomie 0,01 mg/kg;
- O. mając na uwadze, że zgodnie z art. 3 ust. 2 lit. g) rozporządzenia (WE) nr 396/2005 tolerancja importowa to NDP ustalone dla środków wwozonych, jeżeli „stosowanie danej substancji czynnej w środku ochrony roślin na danym produkcie jest niedozwolone we Wspólnocie z przyczyn innych niż ochrona zdrowia publicznego w odniesieniu do konkretnego produktu i konkretnego użycia”; mając na uwadze, że cypromonazol nie spełnia tych kryteriów, ponieważ został sklasyfikowany jako substancja działająca toksycznie na rozrodczość kategorii 1B i w związku z tym zakazany ze względów zdrowotnych;
- P. mając na uwadze, że zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 prawo żywnościowe służy realizacji co najmniej jednego z ogólnych celów dotyczących wysokiego poziomu ochrony zdrowia i życia ludzi oraz ochrony interesów konsumentów, z uwzględnieniem uczciwych praktyk w handlu żywnością, biorąc w stosownych przypadkach pod uwagę ochronę zdrowia i warunków życia zwierząt, zdrowia roślin i środowiska naturalnego;
- Q. mając na uwadze, że w komunikacie z 20 maja 2020 r. pt. „Strategia »od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego”⁽¹⁴⁾ Komisja stwierdziła, że „UE będzie wspierać globalną transformację w kierunku zrównoważonych systemów rolno-spożywczych – zgodnie z celami tej strategii i celami zrównoważonego rozwoju” oraz że „UE może odegrać kluczową rolę w ustanawianiu globalnych standardów dzięki [tej] strategii”; mając na uwadze, że Komisja wyraźnie stwierdziła w tej strategii, że „[b]ardziej zrównoważony system żywnościowy UE wymaga również coraz bardziej zrównoważonych praktyk ze strony naszych partnerów handlowych. W celu wsparcia stopniowego przejścia na stosowanie bezpieczniejszych środków ochrony roślin UE rozważy, zgodnie z zasadami WTO i po dokonaniu oceny ryzyka, przegląd tolerancji importowych w odniesieniu do substancji spełniających »kryteria graniczne« i wykazujących wysoki poziom ryzyka dla zdrowia ludzi.”;
- R. mając na uwadze, że praktyka ustalania wysokich NDP stwarza podwójne standardy dla rolników unijnych i rolników w państwach trzecich, ponieważ rolnicy spoza Unii mogą nadal produkować przedmiotową żywność przy użyciu cypromonazolu i eksportować ją do Unii, co stawia rolników unijnych w niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej; z drugiej strony mając na uwadze, że stosowanie tego pestycydu zagraża zdrowiu pracowników rolnych, zdrowiu ludności i środowisku w krajach produkujących;
- S. mając na uwadze, że w art. 191 ust. 2 TFUE uznano zasadę ostrożności za jedną z podstawowych zasad Unii;
- T. mając na uwadze, że Komisja powinna chronić środowisko i europejskich obywateli, opierając się na dostępnych informacjach naukowych i korzystając z obowiązków i możliwości prawnych przewidzianych w rozporządzeniach (WE) nr 396/2005 i (WE) nr 178/2002 w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska;

⁽¹³⁾ <https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/documents/089880/5/consult?lang=pl>.

⁽¹⁴⁾ COM(2020)0381.

- U. mając na uwadze, że proponowane NDP nie chronią zdrowia obywateli w Europie, a zatem są sprzeczne z rozporządzeniami (WE) nr 396/2005 i (WE) nr 178/2002;
- V. mając na uwadze, że nie należy określać NDP dla substancji czynnych, które z obawy o kwestie zdrowotne nie zostały w Unii zatwierdzone; mając na uwadze, że w związku z tym żaden CXL przekraczający odpowiednią granicę oznaczalności lub wartość domyślną 0,01mg/kg nie powinien być uważany za bezpieczny dla konsumentów, ponieważ cyprokonazol jest sklasyfikowany jako działający szkodliwie na rozrodczość kategorii 1B;
- W. mając na uwadze, że przy ustalaniu najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości (NDP) należy wziąć pod uwagę efekty skumulowane i synergiczne, i niezwykle ważne jest pilne przyspieszenie opracowania odpowiednich metod takiej oceny;
1. sprzeciwia się przyjęciu projektu rozporządzenia Komisji;
 2. uważa, że projekt rozporządzenia Komisji jest niezgodny z celem i treścią rozporządzenia (WE) nr 396/2005 i rozporządzenia (WE) nr 178/2002, jak również rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, w tym pkt 3.6.4 załącznika II do tegoż rozporządzenia;
 3. wzywa Komisję do stosowania zasady ostrożności oraz do wycofania projektu rozporządzenia i przedłożenia komitetowi nowego projektu;
 4. wzywa Komisję do przedłożenia komitetowi nowego projektu rozporządzenia obniżającego wszystkie NDP cyprokonazolu do granicy oznaczalności lub wartości domyślnej 0,01 mg/kg dla wszystkich zastosowań oraz do odrzucenia wszelkich wniosków o tolerancje importowe;
 5. odnotowuje, że EFSA pracuje nad metodami oceny skumulowanego ryzyka, ale zauważa również, że problem oceny skumulowanych skutków pestycydów i pozostałości jest znany od dziesięcioleci; dlatego zwraca się do EFSA i Komisji, aby uznały rozwiązanie tego problemu za sprawę absolutnie pilną;
 6. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.